

DOCUMENT INFORMATIV PRIVIND PROIECTUL (PID)
STADIUL DE EVALUARE

Raport nr. 30408

Denumire proiect	Comunitatea energetică a Europei de Sud-Est (APL1)
Regiune	EUROPA SI ASIA CENTRALA
Sector	Energie (100%)
Cod identificare proiect	P086694
Imprumutat(i)	TARILE DIN EUROPA DE SUD-EST
Agenții de implementare	
Categorie de mediu	☐ A ☒ B ☐ C ☒ FI ☐ TBD (de stabilit)
Clasificare măsuri siguranță	☐ S ₁ ☒ S ₂ ☒ S ₃ ☐ S _F ☐ TBD (de stabilit)
Data pregătirii PID	25 octombrie 2005
Data autorizării evaluării	29 septembrie 2004
Data aprobării Băncii	21 decembrie 2004

1. Context național și sectorial

Îmbunătățirea performanței sectorului energetic este esențială pentru realizarea unei creșteri economice susținute în Europa de Sud-Est. Se prevede o înăsprire semnificativă a situației alimentării cu energie electrică în următorii ani care amenință să constrângă activitatea economică și calitatea vieții în absența unei acțiuni hotărâte la nivel regional. Cu excepția Turciei, investițiile în ultimii 10-15 ani au fost limitate, capacitățile de producție având o vechime medie de peste 30 de ani. Va fi nevoie de construirea unor semnificative capacități de producție noi (de ordinul a 12.000 – 15.000 MW) și reabilitarea altora (8.000-9.000 MW) în următorii zece ani, dublate de investiții corespunzătoare în sistemele de transport și distribuție pentru ca cererea să poată fi satisfăcută și pentru a se evita grave deficite de energie și întreruperi în alimentarea cu energie electrică¹.

Tările ESE au recunoscut că soluționarea acestor probleme regionale pe baza pieței de energie electrică a fiecărei țări în parte nu este nici posibilă, nici de dorit în încercarea de a acoperi deficitele investiționale și dezechilibrele care apar între cerere și ofertă. Pornind de la experiența colaborării în sectorul energetic și recunoscând avantajele potențiale pe care le poate aduce o creștere a tranzacționării, și în contextul acțiunii mai largi de consolidare a colaborării regionale, guvernele țărilor ESE și Comisia Europeană au semnat la 8 decembrie 2003 Memorandumul de Înțelegere de la Atena, Grecia, privind piața regională de energie în Europa de Sud-Est și integrarea ei pe piața internă de energie a UE, ca o expresie a angajamentului oficial față de ceea ce se numește astăzi Comunitatea energetică din Europa de Sud-Est (ECSEE)². Pactul de Stabilitate a semnat

¹ Review of Power Demand and Supply in South East Europe (Analiza cererii și ofertei de energie electrică în Europa de Sud-Est), Working Paper No. 17, World Bank, octombrie 2003 și date estimative separate ale personalului Băncii pentru Turcia.

² Până în iunie 2004 această inițiativă era cunoscută sub numele de Piața regională de energie din Europa de Sud-Est.

în calitate de „sponsor”, iar pentru Kosovo semnatarul este UNMIK în baza Rezoluției ONU 1244.

Componența ECSEE în momentul de față este următoarea:

- **Membrii regionali** ai ECSEE (denumiți și **Părți non-CE**) sunt: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Macedonia, România, Serbia și Muntenegru, și Turcia, precum și Kosovo;
- Toate **statele membre UE** pot solicita participarea la ECSEE în calitate de **participanți politici**. Astfel de participanți politici sunt în prezent Austria, Grecia, Ungaria, Italia și Slovenia; și
- Statele vecine care nu fac parte din UE pot solicita participarea în calitate de observatori. În momentul de față Moldova participă în calitate de observator.

În prezent se poartă negocieri pentru transformarea Memorandumului de la Atena într-un Tratat ECSEE internațional cu putere de lege.

2. Obiective

Obiectivul ECSEE APL este crearea unei piețe funcționale regionale de electricitate în Europa de Sud-Est și integrarea ei pe piața internă de energie electrică a UE prin efectuarea investițiilor prioritare care să sprijine piața de electricitate și activitățile sistemului energetic de producere, transport și distribuție a energiei electrice și asistența tehnică pentru crearea sistemelor/instituțiilor și pregătirea și implementarea proiectului.

Succesul programului ECSEE APL depinde de realizarea angajamentelor luate de țările din regiune în cadrul procesului de la Atena prin : (a) crearea unei piețe funcționale de energie electrică și atingerea țintelor convenite de liberalizare a pieței; și (b) integrarea pe piața internă de energie electrică a UE conform prevederilor Tratatului ECSEE. Pentru a putea reuși, țările vor trebui să continue actualele măsuri de restructurare și reformă, să-și dezvolte instituțiile și să-și îmbunătățească sistemele energetice inclusiv sistemul de interconectare pentru a permite creșterea tranzacțiilor cu energie pe plan regional. ECSEE APL1 va crea facilitatea ECSEE APL și sprijini investițiile în două din țări, România și Turcia. Banca sprijină deja programul cu asistență tehnică.

ECSEE este parte integrantă a efortului depus de membrii regionali și Comisia Europeană pentru ca toate statele din Europa de Sud-Est să poată avea acces la un sistem de alimentare stabilă și continuă cu energie. Crearea unei zone fără granițe interne pentru energie contribuie la progresul economic și social și la asigurarea unui grad ridicat de ocupare, precum și la o dezvoltare echilibrată și susținută. Aceste obiective mai înalte figurează în proiectul de Tratat ECSEE.

Toate țările ESE au perspectiva de a deveni membre UE. În consecință, Țările Membre și Comisia sunt hotărâte să creeze piețe energetice bine integrate de energie electrică și gaze pe baza solidarității comune și a unor principii consecvente, piețe care să fie strâns legate de piața internă a Uniunii Europene și care respectă întru totul reglementările aplicabile în UE.

Pactul de stabilitate a făcut din colaborarea regională în domeniul energiei unul din principalele obiective ale eforturilor sale de consolidare a cooperării regionale și creării condițiilor pentru pace, stabilitate și creștere economică în Europa de Sud-Est. Pactul de stabilitate a caracterizat ECSEE ca oferind regiunii ESE o șansă unică de consolidare a reconcilierii și stimulare a unei mai profunde integrări economice și politice în EU.

Banca sprijină eforturile regionale de promovare a colaborării și integrării în Europa de Sud-Est. ESCEE se numără printre cele mai proeminente programe regionale în momentul de față. Facilitatea APL propusă este un element esențial al sprijinului pe care Banca îl acordă Pactului de stabilitate și parteneriatului de lucru cu Comisia Europeană.

3. Rațiunile implicării Băncii

Banca participă la eforturile regionale de promovare a colaborării și integrării în Europa de Sud-Est sprijinind, printre altele, și Pactul de stabilitate. În 2000 Banca a elaborat un studiu major de strategie³ care analiza primul deceniu al tranziției din perspectivă regională și trasa o abordare regională mai strategică în continuare. La invitația Comisiei Europene, Banca este un participant activ și promotor al procesului de la Atena. Banca a sprijinit eforturile individuale ale țărilor din Europa de Sud-Est de reabilitare și restructurare a sectoarelor lor energetice prin asigurarea unui dialog pe tema politicilor, asistenței financiare și finanțării încă de la începutul anilor Nouăzeci (și chiar mai dinainte în unele cazuri). Această profundă cunoaștere a țărilor și participarea la elaborarea ECSEE în cadrul procesului de la Atena, inclusiv lucrările de strategie a tranzacționării pe plan regional, crează Băncii condițiile de a putea asigura împrumuturi, consultanță privind politicile și asistență tehnică, sprijinind astfel în continuare procesul de la Atena în vederea relizării ECSEE – programul APL propus este o componentă esențială a sprijinului pe care Banca îl acordă Pactului de stabilitate și parteneriatului de lucru cu Comisia Europeană.

În martie 2004, Banca a publicat o lucrare de strategie privind tranzacționarea energiei în Europa de Sud-Est⁴. Lucrarea conturează viziunea Băncii de creare a unei piețe regionale de energie și îi definește rolul în sprijinirea evoluției tranzacțiilor regionale cu energie. Cadrul dezvoltă rolul Băncii de sprijinire a reformei politicilor și dezvoltării instituționale și de acordare a împrumuturilor pentru producerea, transportul și distribuția energiei electrice:

- Promovarea deschiderii pieții în etape, începând cu tranzacții pe bază de contracte bilaterale și acces la rețea acordat unei terțe părți, pentru a trece la un model mai complex numai după ce cadrul instituțional este suficient de dezvoltat
- Aplicarea unor indicatori regionali în activitatea de sprijinire a politicilor țărilor individuale și ca bază pentru acordarea finanțării

---

³ The Road to Stability and Prosperity in South Eastern Europe – A Regional Strategy Study (Calea spre stabilitate și prosperitate în Europa de Sud-Est – studiu de strategie regională), Banca Mondială, martie 2000

⁴ World Bank Framework for Development of Regional Energy Trade in South East Europe (Cadrul elaborat de Banca Mondială pentru dezvoltarea tranzacțiilor regionale cu energie în Europa de Sud-Est), EMT Discussion Paper No. 12, martie 2004.

- Crearea unui instrument regional special – programul ECSEE APL propus – și finanțarea investițiilor prioritare care să sprijine dezvoltarea pieței regionale
- Desfășurarea unei activități de analiză a elementelor economice ale creșterii consumului de gaze în țările ESE și costurilor pe care le comportă respectarea standardelor de mediu UE; și
- Încheierea unui studiu regional privind investițiile în capacitățile de producție de energie electrică finanțat de CE.

4. Descriere

Componente eligibile ale proiectului ECSEE APL. Studiul-cadru al Băncii din martie 2004 ajungea la concluzia necesității unor investiții semnificative în capacitățile de producție, transport și distribuție de energie electrică, și asistenței tehnice pentru crearea unei piețe funcționale de energie electrică. Investițiile prioritare și asistența tehnică urmau să fie finanțate prin programul ECSEE APL astfel încât membrii regionali să poată efectiv participa la piața regională de energie:

- Investiții care să asigure satisfacerea de către membrii regionali ECSEE a cerințelor de integrare în UCTE – Uniunea pentru Coordonarea Transportului de Energie Electrică în Europa
- Investiții pentru modernizarea capacităților operatorilor sistemului de transport (TSO) a membrilor regionali ECSEE pentru ca aceștia să poată aplica hotărârile de politică a siguranței regionale în alimentarea cu energie electrică. Exemple de astfel de investiții sunt: (a) modernizarea capacității de asigurare a stabilității sistemului de dispecerizare a sarcinii în timp real și de control (*de ex. investițiile propuse prin APL 1 de TEIAS în sistemele SCADA/EMS*); (b) modernizarea sistemelor/infrastructurii pentru administrarea pieței de electricitate (*de ex. investițiile propuse prin APL 1 de TEIAS într-un sistem de administrare a pieței pentru tranzacții de echilibrare și/sau servicii auxiliare, localități, etc.*; și (c) eliminarea punctelor de blocaj din rețelele de transport și substații (*investițiile propuse prin APL 1 de TEIAS în rețele de transport sau substații*);
- Investiții pentru refacerea capacității/flexibilității unor importante instalații de producere a energiei care furnizează servicii auxiliare TSO (de ex. investițiile propuse prin APL 1 pentru reabilitarea hidrocentralei Lotru aparținând Hidroelectrică din România)
- Investiții pentru consolidarea unor importante instalații de producere și/sau transport al energiei electrice pentru a asigura respectarea cerințelor de mediu;
- Programe de contorizare și/sau telecomunicații care urmăresc dezvoltarea capacităților de realizare și/sau coordonare a veniturilor și comunicații ale serviciilor de distribuție pentru a mări eficacitatea participării lor pe piața regională de energie electrică; și
- O largă și variată asistență tehnică pentru crearea și dezvoltarea instituțiilor/sistemelor și pentru pregătirea și implementarea proiectului, acordându-se membrilor regionali ECSEE sprijin pentru conceperea pieței de energie electrică și asistență pentru realizarea ei, asigurându-se astfel, printre altele, respectarea integrală a cadrului ECSEE/directivelor UE și compatibilitatea modului în care este proiectată piața în scopul asigurării serviciilor de echilibrare

și/sau auxiliare între țările ESE; și servicii tehnologice/de mediu pentru pregătirea și implementarea proiectelor de investiție (cuprinzând, dar nelimitându-se la, proiectele finanțate de Bancă prin programul ECSEE APL) pentru o piață funcțională de energie electrică.

Proiectele de investiție din cadrul APL1 sunt două, în două țări, România și Turcia. Proiectul din România are o singură componentă: reabilitarea hidrocentralei Lotru din cadrul societății Hidroelectrica. Hidrocentrala de 510 MW va deveni o sursă de servicii de sistem pe care se va putea conta. Proiectul din Turcia sprijină aplicarea mai multor elemente ale programelor de investiții ale Companiei Naționale de Transport TEIAS. Întâi, se va crea un sistem de management al pieței (MMS) pentru administrarea de către TEIAS a pieței de electricitate din Turcia. Apoi sistemul său SCADA/EMS (de supervizare și control și achiziționare de date/management al energiei) va fi consolidat pentru ca TEIAS să își poată exploata mai eficient sistemul și a se putea mai bine coordona cu alți operatori de sistem din ESE în vederea satisfacerii cerințelor generale de stabilitate și control. În al treilea rând, proiectul va ajuta la consolidarea și extinderea rețelei de transport, asigurându-i astfel stabilitate. Este inclusă aici finanțarea unor investiții în rețeaua și substațiile TEIAS.

5. Finanțare

Sursa:	(milioane dolari SUA)
IMPRUMUTAT	75
BIRD	175
Total	250

6. Implementare

ESCEE este, în primul rând, un parteneriat între țările ESE care au recunoscut că soluționarea problemelor regionale presante pe baza pieței de energie electrică a fiecărei țări în parte nu este nici posibilă, nici de dorit ca modalitate de rezolvare a deficitelor investiționale și apariției dezechilibrelor dintre cerere și ofertă. În al doilea rând, ESCEE este un parteneriat între țările ESE și UE. Comisia Europeană a semnat Memorandumul de la Atena în calitate de participantă și va fi semnată și a Tratatului ECSEE. Țările vecine Austria, Italia și Grecia au semnat Memorandumul în calitate de „participanți politici la procesul de la Atena” iar Ungaria și Slovenia (care au semnat în calitate de „observatori” au devenit între timp membre UE și participanți politici. În sfârșit, ECSEE este un parteneriat între țările ESE și donatori printre care se numără și Banca. Instituțiile financiare și donatorii bilaterali sunt: Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții (BEI), Banca Germană de Dezvoltare (KfW), Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Agenția Canadiană pentru Dezvoltare Internațională (CIDA), precum și Franța, Grecia, Italia și Elveția.

Pentru crearea ECSEE s-a pus la punct un mecanism complex de coordonare și implementare. Acest mecanism acoperă și reunește conducerile politice și administrative, autoritățile de reglementare, operatorii sistemelor de transport și alte servicii de utilități, Comisia Europeană, instituții financiare internaționale și donatori bilaterali:

- **Consiliul Ministerial ECSEE** se întrunește anual cu participarea miniștrilor energiei din țările respective și Comisarului pentru energie și transport al Comisiei Europene. Consiliul ia decizii strategice și îndrumă ECSEE, examinând, când este cazul, și concluziile altor organisme/reuniuni, inclusiv ale Forumului. Odată Tratatul ESCEE intrat în vigoare, Consiliul va prezenta rapoarte anuale de activitate a ECSEE atât Parlamentului European, cât și parlamentelor membrilor regionali ESCEE.
- **Grupul permanent la nivel înalt** al ESCEE este alcătuit din reprezentanți ai miniștrilor energiei ai țărilor respective și Comisiei Europene. Grupul se întrunește, când este necesar, la inițiativa Comisiei și a președinției acesteia pentru pregătirea Consiliului Ministerial și urmărirea aplicării deciziilor acestuia;
- Au fost înființate două Grupuri de lucru pentru pregătirea ECSEE și asigurarea coordonării și colaborării zilnice: (1) Grupul de lucru al autorităților de reglementare în domeniul energiei din ESE, care lucrează în strânsă colaborare cu Consiliul autorităților de reglementare în domeniul energiei din Europa (Council of European Energy Regulators – CEER) ; și (2) Grupul de lucru al operatorilor sistemelor de transport din ESE, care colaborează cu Operatorii sistemelor de transport din Europa (European Transmission System Operators – ETSO) și cu Uniunea pentru Coordonarea Transportului de Electricitate din Europa – UCTE;
- Forumul ECSEE se întrunește de cel puțin de două ori pe an. El este alcătuit din reprezentanți ai guvernelor, autorităților de reglementare și operatorilor sistemelor de transport din țările respective, CEER, ETSO, UCTE, societăților de producere a energiei, consumatorilor, Comisiei Europene, Pactului de stabilitate și donatorilor, inclusiv Banca;
- ECSEE este sprijinită de mai mulți donatori. Donatorii sunt membri ai Forumului ECSEE, instituțiile donatoare întâlnindu-se de obicei și separat în legătură cu reuniunile Forumului. În 2001 Pactul de stabilitate a acordat Comisiei Europene rolul de coordonatoare a donatorilor. Comisia îndeplinește rolul de coordonator general, fixând obiectivele politice/tehnice și organizând donatorii. Comisia finanțează un secretariat al Procesului de Atena cu sediul la Atena pentru sprijinirea procesului, stabilind, printre altele și indicatorii de performanță și asigurând monitorizarea; și
- Consiliul Ministerial, Grupul Permanent la nivel înalt și Forumul vor fi recunoscute prin Tratat. În plus, este de așteptat ca prin Tratat să se mai creeze și un Comitet de reglementare alcătuit din câte un reprezentant al agențiilor de reglementare ale membrilor regionali. Comitetul de reglementare va monitoriza aplicarea tuturor măsurilor legale, tehnice și de reglementare și va fi în subordinea directă a Consiliului.

România/Hidroelectrică. Proiectul Lotru va fi implementat de Hidroelectrică. Este una din societățile succesoare ale companiei naționale de electricitate Renel care a fost restructurată și împărțită în 1998-2000 în Hidroelectrică (producător de energie în hidrocentrale), Termoelectrică (producător de energie în termocentrale), Nuclearelectrică (energie nucleară), Transelectrică (operațiuni de sistem și transport) și Electrică

(distribuție și alimentare cu energie). Hidroelectrică are în proprietate și exploatează 347 hidrocentrale cu o capacitate totală de 6016 MW, asigurând aproximativ $\frac{1}{4}$ din energia livrată consumatorilor români și majoritatea serviciilor tehnologice auxiliare furnizate operatorului de sistem, Transelectrica.

Turcia/TEIAS. Proiectul va fi implementat de TEIAS, Compania Națională de Transport din Turcia, o societate de stat care răspunde de proiectarea, crearea, dezvoltarea, operarea și întreținerea rețelei de transport a țării. TEIA mai are și responsabilitatea operării sistemului, pieței de echilibrare și administrării regularizării. Sectorul energetic al Turciei a fost restructurat de două ori în ultimii zece ani. În 1994 compania integrată de stat TEK s-a scindat într-o societate de distribuție (TEDAS) și o societate de producere și transport (TEAS). În februarie 2001, a fost adoptată în Turcia Legea pieței de electricitate care pune baza creării unei piețe a energiei electrice în Turcia și prevedea și scindarea TEAS. Aceasta a fost restructurată și împărțită într-o societate de producere a energiei (EUAS), o societate de transport (TEIAS) și o societate comercială (TETTAS). Legea mai prevedea și crearea unei Autorități de reglementare a pieței de energie (EMRA) care să autorizeze participanții pe piață și să stabilească tarifele la consumatori. Turcia mai trece și la aplicarea unei piețe a energiei electrice pe baza contractelor bilaterale voluntare și a unui sistem de echilibrare în condiții precizate.

7. Durabilitate

Situația actuală și principalele elemente ale viziunii pe termen scurt și lung ale unei piețe de electricitate durabile pot fi sintetizate astfel:

- **Participanți ECSEE.** Principalele societăți de utilități din regiune sunt deja angajate în tranzacționarea energiei, ceea ce oferă o bază pentru dezvoltarea ei în continuare. Pașii următori vor fi încheierea de contracte bilaterale între societățile de utilități cu funcții separate și marii consumatori; care va fi urmată de extinderea tranzacțiilor pe măsura de piețele de electricitate din fiecare țară se vor deschide în continuare și noi consumatori vor deveni eligibili și vor începe să-și exercite dreptul de a-și alege furnizorul de energie electrică;
- **Creșterea complexității pieței:** În unele țări se crează deja piețele pentru ziua următoare (cu operatori de piață) și mecanisme de echilibrare în timp real (aplicate de operatorii de sistem). Cu timpul, aceste piețe și mecanisme vor deveni tot mai obișnuite; și se vor crea elemente tot mai sofisticate – piețe de echilibrare în timp real în cursul aceleiași zile și instrumente financiare (care ar putea începe cu o bursă a contractelor);
- **Concurența:** Actualele contracte între o societate de utilități și altă societate de utilități se bazează de regulă pe colaborare, concurența nefiind principalul lor obiectiv. Pe măsură ce procesul de scindare a unităților mari în unele mai mici se va adânci și piețele din întreaga regiune se vor deschide, caracterul contractelor și tranzacțiilor va deveni tot mai competitiv. Dar operatorii sistemului de transport vor continua să asigure o coordonare pe bază de colaborare, ca membri ETSO în cadrul UCTE
- **Integrarea ESCEE pe piața internă de energie din UE:** Croația și o parte din Bosnia și Herțegovina sunt deja interconectate și sistemele lor

energetice funcționează în regim sincron și ca parte a principalului sistem european administrat de UCTE. Alte țări din regiune (în afară de Albania și Turcia) sunt deja membre UCTE. Există legături de transport între România și Ungaria, și între Serbia și Ungaria. Se prevede interconectarea lor sincronă în octombrie, după finalizarea reabilitării instalațiilor din Croația și Bosnia astfel încât întreaga regiune să poată fi interconectată sincron. Proiectul APL1 ajută Turcia la îndeplinirea cerințelor de intrare în UCTE, iar ECSEE APL va putea fi utilizat și de Albania în același scop. Se vor crea noi legături de transport cu țările UE. Ele vor cuprinde o a doua conectare între România și Ungaria (în pregătire, pentru implementarea căreia se anticipează finanțare BERD), câte o a doua conectare între Serbia și Ungaria, și între Croația și Ungaria, precum și o legătură între Croația și Italia (toate trei sunt candidate la ESCEE APL). Prin integrarea ECSEE regiunea își va asigura accesul la un partener major de tranzacționare și o importantă sursă de import pentru suplinirea unor eventuale deficite de electricitate și sprijin în situații de urgență. Aceasta scoate în evidență dimensiunea electricitate/economie pe care o are integrarea ESCEE pe piața internă de energie electrică din UE.

8. Învațămintele desprinse din operațiuni anterioare în țară/sector

Ca exemplu concret, cea mai bine cunoscută piață de electricitate regională este cea nordică, cunoscută sub numele operatorului acesteia – NordPool. În ea intră Finlanda, Norvegia și Suedia și o parte din Danemarca. Portugalia și Spania au lansat de curând o piață comună, iar alte piețe regionale de electricitate sunt pe cale de a se forma în partea de sud a Africii, Asia de Sud-Est și America Centrală, fiind în prezent în discuție în Africa de Vest și cea de Est. O primă lecție învățată în urma creării piețelor în alte părți, inclusiv NordPool, ca și în urma asocierii Operatorilor Sistemelor de Transport Europeni (ETSO) este că integrarea progresivă a piețelor de energie din ESE și adoptarea/implementarea unor politici comune de securitate a alimentării cu energie impun acordarea unei mai mari atenții modului în care sunt concepute și operate piețele subsidiare de electricitate (de ex. echilibrarea și serviciile auxiliare, de sistem) care sunt cel mai bine administrate de Operatorii sistemelor de transport (TSO). Organizarea implementării ESCEE include formarea echipei de lucru a operatorilor sistemelor de transport din ESE care acționează în colaborare cu ETSO și UCTE pentru asigurarea unei integrări fără probleme și bune coordonări. Rolul Echipei de lucru TSO ESCEE este deosebit de important în toate fazele creării și funcționării ESCEE.

Angajamentul politic și un sprijin financiar corespunzător sunt elemente esențiale pentru succesul programelor de reformă. Crearea ECSEE pornește de la premisa angajamentului politic al țărilor ESE exprimat în Memorandumul de la Atena și este susținut de implicarea excepțional de puternică a donatorilor. Componentele de investiție cuprinse în APL1 au – iar componentele care vor fi sprijinite prin tranșe ulterioare vor avea – o concepție demonstrată și metode simplificate, cu accent pe utilizarea contractelor la cheie în implementarea lor.

9. Politici de siguranță (inclusiv consultări publice)

Politici de siguranță determinate de proiect	Da	Nu
Evaluare de mediu (OP/BP/GP 4.01)	☒	☐
Habitaturi naturale (OP/BP 4.04)	☐	☒
Combaterea dăunătorilor (OP 4.09)	☐	☒
Patrimoniul cultural (OPN 11.03, revizuit OP 4.11)	☐	☒
Strămutare involuntară (OP/BP 4.12)	☒	☐
Populații indigene (OD 4.20, revizuit OP 4.10)	☐	☒
Silvicultură (OP/BP 4.36)	☐	☒
Siguranța barajelor (OP/BP 4.37)	☒	☐
Proiecte în zone în litigiu (OP/BP/GP 7.60)	☐	☒
Proiecte pe căi navigabile internaționale (OP/BP/GP 7.50)	☒	☐

Programul APL și APL1 este încadrat ca FI. Este de așteptat ca majoritatea proiectelor de investiții la nivelul țării să fie proiecte de categoria B. Lotru din România și elementele proiectului din Turcia identificate în prezent sunt toate proiecte de categoria B. S-ar putea, însă, ca proiectele de investiții la nivelul unei țări care vor fi incluse în tranșele ulterioare ale programului APL să aibă componente care să fie încadrate în Categoria A sau C. APL este încadrat FI pentru că nu toate elementele proiectului din Turcia au fost identificate. Deși este de așteptat ca toate să fie încadrate în categoria B sau C, pe lângă Planurile de management de mediu, pentru componentele deja identificate s-a mai pregătit și un Document-cadru de mediu (EFD) și un Cadru de management al achizițiilor de teren (LAMF) care prevede principalele acțiuni pe care le va întreprinde TEIAS în funcție de diferite alte elemente prevăzute, dar încă neidentificate (linii de curent electric, substații). EFD și LAMF mai arată și cum se va proceda în cazul problemelor legate de participarea publicului și comunicarea informațiilor.

10. Lista documentelor tehnice

Documentația ESCEE poate fi consultată accesând:

<http://www.seerecon.org/infrastructure/sectors/energy/index.html>

11. Persoană de contact:

Kari Nyman
Lead Specialist
Tel: (202) 458-1469
Fax: (202) 614-1585
Email: Knyman@worldbank.org

12. Pentru informații suplimentare:

The InfoShop
The World Bank
1818 H Street, NW

Washington, D.C. 20433

Telephone: (202) 458-5454

Fax: (202) 522-1500

Web: <http://www.worldbank.org/infoshop>